

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ ROLE, OKRES KARLOVY VARY

Člověk a společnost
Dějepis

Pravěk
Vývoj člověka
VY_32_INOVACE_DE_ST_18

Vypracoval:
Mgr. Miroslav Starý

ANOTACE:

Předmět: dějepis

Ročník: 6.

Využití materiálu, metodický postup:

- Výukový materiál je určen k prezentaci vývoje člověka
- Žáci budou seznámeni pomocí hmotových rekonstrukcí s vývojem hlavních druhů hominidů
- Na konci prezentace jsou úkoly a otázky, které ověří získané znalosti žáků

Pomůcky: interaktivní tabule či pc s dataprojektorem

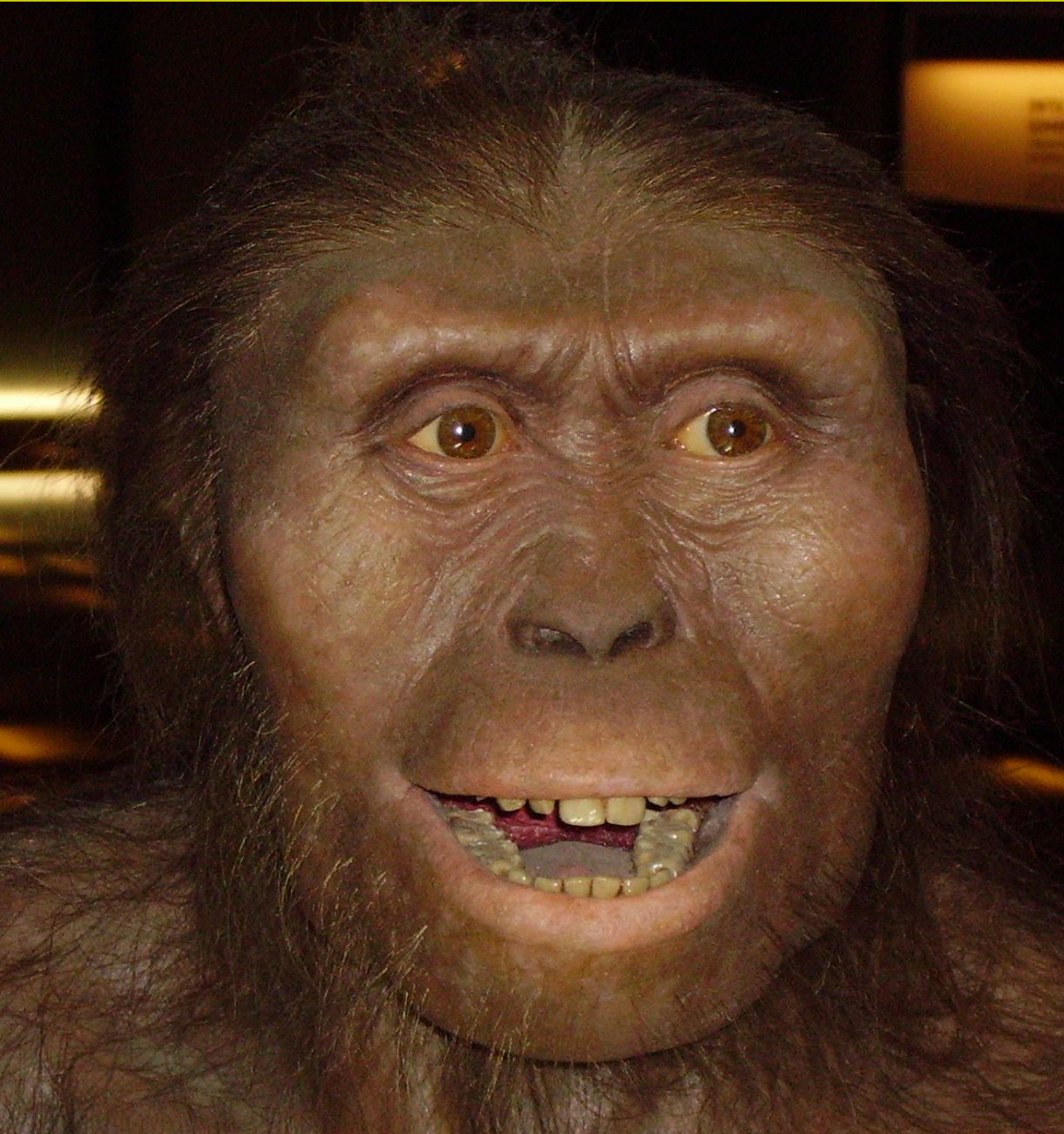
Zhodnocení hodiny: využití bylo úspěšné

Sahelantropus (Sahelský člověk)

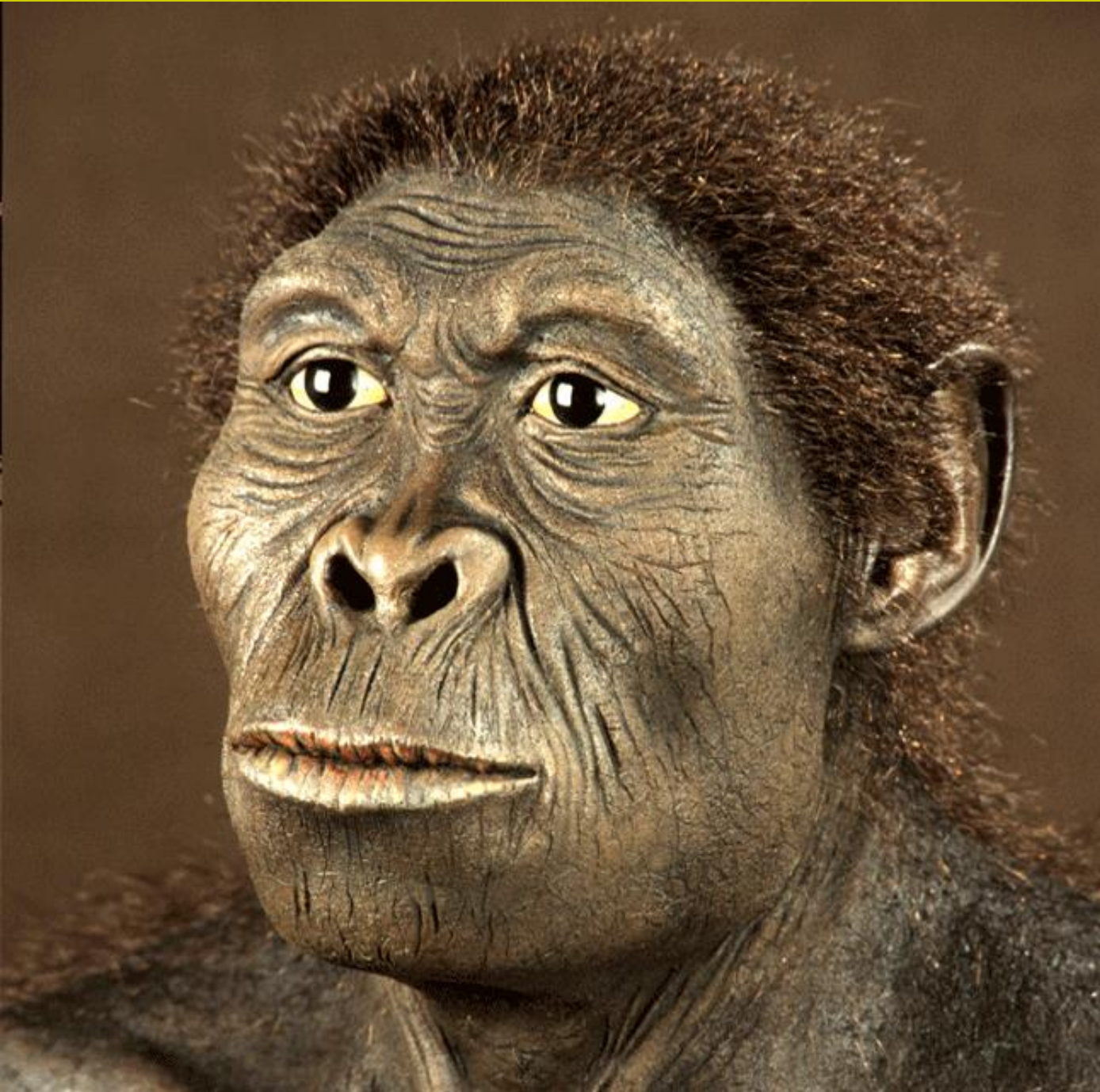
- žil asi před 6-7 miliony let
- zřejmě společný předek lidí a šimpanzů
- velikost mozku na úrovni současných lidoopů
- uměl už zřejmě chodit po zadních
- máme nález jen jedné lebky

Australopithecus (Jižní opice)

- žil asi před 4-2 miliony let v Africe
- první hominid, který prokazatelně chodil po zadních a používal jednoduché nástroje
- chrup se podobal lidskému více než opičímu
- velikost mozku byla asi 500 cm³
- výška 110-140 cm

Homo habilis (Člověk zručný)

- žil asi před 2,4-1,4 miliony let v Africe
- chodil po zadních, uměl vyrobit jednoduché nástroje (sekáč)
- byl všežravec – oportunista, jedl cokoliv, co uměl nasbírat, ukrást, ulovit
- objem mozku byl asi 600 cm³
- výška 110-135 cm

Homo ergaster (Člověk dělný/pracovitý)

- žil asi před 1,8-1,3 miliony let v Africe a možná i v Asii
- byl už aktivní lovec, který se dokázal potit a tím lépe ochlazovat
- zřejmě užíval jednoduchou řeč
- vyráběl pěstní klíny
- objem mozku byl asi 700-1000 cm³
- výška 150-180 cm

Homo erectus (Člověk vzpřímený)

- žil asi před 1,9 miliony-60 tisíci lety
- byl aktivní lovec, používal dřevěné oštěpy
- pocházel z Afriky, ale obýval především Asii
- prokazatelně už užíval oheň
- objem mozku byl 850-1100 cm³
- výška 150-185 cm

Homo antecessor (Člověk předchůdce)

- žil před 1,2 miliony-600 tisíci lety
- první člověk, který prokazatelně osídlil Evropu
- byl lovec, používal oheň
- zřejmě byl i kanibal
- objem mozku byl 1000-1150 cm³
- výška: 160-180 cm

Homo heidelbergensis (Člověk heidelbergský)

- žil asi před 600 tisíci-200 tisíci lety
- žil v Africe a v Evropě
- byl lovec, který používal kvalitní vrhací oštěpy a kamenné nástroje
- oheň zřejmě už uměl rozdělat
- objem mozku 1100-1400 cm³
- výška 160-180 cm

Homo neanderthalensis (Člověk neandertálský)

- žil asi před 300 tisíci-25 tisíci lety
- žil v Evropě a západní Asii
- lovil velká zvířata doby ledové
- uměl rozdělávat oheň, hlavní zbraní byl oštěp s kamenným hrotem
- objem mozku byl 1300-1600 cm³
- výška 150-170 cm

Homo sapiens fossilis (Člověk rozumný kromaňonský)

- žil před 200 tisíci lety-10 tisíc p.n.l.
- přímý předchůdce člověka dnešního typu od něhož se lišil jen nepatrně
- vyvinul se v Africe a následně se rozšířil na všechny světadíly
- objem mozku 1400-1600 cm³
- výška 160-185 cm

Otázky a úkoly

- 1) Většina hominidů má tmavou barvu kůže. Proč?
- 2) Proč má většina z nich dlouhé vlasy a vousy?
- 3) Velikost mozku moderního člověka a neandrtálce se prakticky neliší. Co z toho podle vás vyplývá?
- 4) Zamysli se – v čem byly znalosti pravěkých lidí větší než vaše?

Řešení

- 1) Většina pochází z Afriky – vyvinula se v tropickém klimatu.
- 2) Nebyl čas ani důvod dbát výrazně o svůj zevnějšek. Navíc neexistovaly přesné holící nástroje.
- 3) Neandrtálce rozhodně nelze považovat za tupého primitiva, jakousi poloopici jak se mnoho lidí domnívá.
- 4) Znalosti přírody a zdrojů v přírodě, lovecké schopnosti atd.

Zdroje

- http://3.bp.blogspot.com/_g2hYD1CIOrY/TI1tBcQ-0uI/AAAAAAAAABiw/xh23PMSpd8I/s1600/6+Homo+Habilis.gif
- <http://smithsonianscience.org/wordpress/wp-content/uploads/2011/03/NHB2011-00358.jpg>
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/af/Australopithecus_afarensis_new.JPG
- <http://www.zbrushcentral.com/attachment.php?attachmentid=46300>
- <http://genealogyreligion.net/wp-content/uploads/2010/03/Homo-Erectus-4.jpg>
- <http://img.gawkerassets.com/img/17z3qx7n3jb79jpg/original.jpg>
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/96/Homo_heidelbergensis_adult_male_-_head_model_-_Smithsonian_Museum_of_Natural_History_-_2012-05-17.jpg
- <http://cdn.physorg.com/newman/gfx/news/hires/1-neanderthal.jpg>
- http://s3.hubimg.com/u/862326_f496.jpg